

නොකිලිටි මල් කැකුළු සහ වඳු පිටුණු කෙසෙල් මොටයි!

මේ දැනට වසර තුනකට පමණ පෙර වූ සිදුවීමකි. අපේ නිවසට කිලෝමීටර් තුනක් පමණ දුරින් ඇති සාප්පු සංකීර්ණයේ පිහිටා තිබෙන "නාර්ටි නෝර්මන්" සාප්පුවෙන් කොටසක් ඒ කාලේ එක් දිනයක ගින්නෙන් පිලිස්සී විනාශ වී ගියේ ය. අප දන්නා පරිදි, "නාර්ටි නෝර්මන්" යනු විදුලි උපකරණවල සිට ලී බඩු දක්වා ද, බුහුණු සතුන්වල සිට නාන කාමර කට්ටල දක්වා ද සුළුසල් පරාසයක නාණ්ඩ විකිණීමට ඇති විකාල පරිමාණයේ සාප්පු විශේෂයකි. අප ද විටින් විට මේ සාප්පුවලින් ලී බඩු සහ ඉලෙක්ට්‍රොනික නාණ්ඩ මිල දී ගෙන තිබේ. එද ගිනි ගෙන දැවී ගොස් තිබුණේ පෙන්නර් නි "නාර්ටි නෝර්මන්" සාප්පුවේ නොග ගබඩාවයි.

අතින් සිදුවීමක් මට එකෙනෙහි ම සිහිවේ නිසා ය.

ඉන් වසරකට පමණ පෙර එක් දිනක අපට දැනගන්නට ලැබුණේ මගේ පුතා එවකට ඉගෙනුම ලැබූ අපේ ගමේ ප්‍රාථමික විද්‍යාලයේ සේවය කරන ගුරුවරයකු ගේ නිවස ගිනිගෙන ඇය සතුටු හිබූ සියලු දේ විනාශ වී ඇති බවයි. කොට්ඨාශ ඇමති ඉතිරි වී තිබුණේ ඒ මොහොතේ ඇදහගත සිට ඇදුම් පමණි.

ඒ ගින්නෙන් සකියකට පමණ පසු මගේ පුතා සමඟ මම මෝටර් රථයෙන් ඒ ඇසුලින් වෙනත් සාප්පුවක් කරා ගමන් කරමින් සිටියෙමි.

"නාර්ටි නෝර්මන්" සාප්පුවේ පිටුපස කොටසට සහ එක් පැත්තකට ගින්නෙන් සිදුවී තිබුණු මගේ වූ විනාශය අපට පෘථිවි සිටම හොඳින් පෙනුණි. සේවකයෝ කිහිප දෙනෙකු "බොබ්-කට්" වැනි විවිධ ගන්නාලුකරණ උපකරණ කර්මාගාර වේ සුන්බුන් ඇස්කරමින් සිටියහ.

"අපරාදේ, ඒ කඩෙන් භාගයක් ම විනාශයි!" යනුවෙන් වදන් කිහිපයක් මගේ මුඛින් නිරායාසයෙන් ම පිටවුණේ දුක්මුසු ස්වරයකිනි.

"නාත්තෝ!" පුතා මා ඇමතීය.

"ඇයි?"

"අපි මේ සාප්පුවට මුදල් ආධාරයක් කරන්න ඕනෑ නේද?"

මගේ මුට්ට මුලිගම හඳුනාගත් සිතාවකි. අප දන්නා පරිදි විනාශකාරී ස්වභාවයක් ගිනිගත් විට පාරිභෝගිකයින් ඒ වෙනුවෙන් මුදලින් ආධාර රක්ෂණය කරනු ලබන හෙයින් සිදුවන අලුතෙන් රක්ෂණය වන්නේ පියවර ගැනීමට නැතිව. විනාශ ගිණිකා විසින් රක්ෂණ වාරක ගෙවන්නේ පාරිභෝගික අප විසින් මිලට ගන්නා නාණ්ඩ සඳහා ගෙවන මුදලින් එක් කොටසකින් නිසා, ඇත්තටම, ඒ වර්ගයේ ගෙවන්නේ ද අප ම ය. අවුරුදු එකතැනක් වැයැවී මගේ පුතා ඒ කරුණු හොඳින්, ගිනිගත් සාප්පුවට මුදලින් ආධාරයක් කරමු ය නිසා මතු යෝජනා කළේ එබැවිනි. මගේ මුට්ට සිතාවක් ගෙන ආවේ ඒ කරුණයි. නමුත් මම වනාම ඒ සිතාව නවතා ගත්තෙමි. එයට හේතුව, පුතා ගේ ඒ කතාවට පසුබිම් වූ

අපේ කාලේ කතන්දර

රසික සූරියආරච්චි

පාසලේ ගුරු-දෙනුරු සංගමයේ මෙහෙයවීමෙන් සමී අරමුදලක් එකතු කර ඇයට උපකාර කරන ලදී. එද අපට ද ඒ සද්ධියාවට සමීආදම් වීමට හැකිවිය. මගේ පුතා ගිනිගත් සාප්පුවට ආධාර කරමු යැයි කීවේ ඒ පාසලේ අත්දැකීම මත පදනම්ව ය. වසර එකතැනක කුඩා දරුවෙකු වූ මතු ගේ සිත තවමත් බාහිර සමාජයේ බලපෑමෙන් දුෂණය වී නැති බව මට වැටහිණි.

කුඩා දරුවන් මල් මෙන් යැයි කියන්නේ ඒ නිසා ය. මම මා ඇසුල සිටි මගේ මල් කැකුළු පිටට තට්ටුවක් දැමීමි.

"ගොඳු අදහස පුතා! අපි මේ කඩේ හඳුනා ආපනු වෙලදාම පවත් ගන්නාම ගිනින් එතැනින් බඩු ගනිමු. අපට ඒ අයට කරන්න පුළුවන් නොදම ආධාරය එකයි!"

නිරායුධ මිනිසුන්ට ගිනි බිඳින සිත් පිත් නැති රොබෝ මුර බල්ලන්ට නම් මේ පාසල් යන වයසේ පසුවන මල් කැකුළු වනාහි ඉතා පහසු ඉලක්ක බව ඒ දිනවල ම අත්කර්පාලයේ ප්‍රචාරය වූණු විවිධ ජායාරූප මගින් අපට වැටහිණි.

ගමේ කටු උල් කරන්නට අවශ්‍ය නොවන බවත්, එ නිසා ම වඳු පිටුණු කෙසෙල් ගස්වල මොටයක් පවා විනාශ කරන ආකාරයට මුල් කැකුළු වල මා දැමීම සාධාරණීකරණය කළ හැකි බවත් ඒ දිනවල ඒ ගැන අදහස් පළ කළ සමහරුන් ගේ මතය වී ය.

සයිබීරියාවේ නිල් ඇස ලෝකයේ විකාලතම හා ගැඹුරුම විල බයිකාල්

විලක බණ්ඩාරවත්ත

බයිකාල් විල පිහිටා ඇත්තේ රුසියාව හා මොංගෝලියාව අතර සයිබීරියානුද්‍රෝණි ප්‍රදේශයේය. මෙහි ජල ධාරිතාව වර්ග කිලෝමීටර් 560,000 ක් පුරා පැතිර ඇත. බයිකාල් විලේ දිග කිලෝමීටර් 636 වන අතර එහි පළල කිලෝමීටර් 79 කි. මෙම විලේ උපරිම ගැඹුර මීටර් 1642 වන අතර අඩුම ගැඹුර මීටර් 744.5 කි. බයිකාල් යන්නෙහි රුසියන් අර්ථය ඉසුරුමත් විල යන්නයි. බයිකාල් විල අවට වාතය ඉතාම පිරිසිදු යැයි සඳහන බැවින් එමගින් මිනිස් ජීවිතවලට ලැබෙන ඉසුරුමත් බව සලකා විලට මෙම නම ගැනු බව ප්‍රකටය. බයිකාල් විල හදුන්වන අන්වර්ථ නාමය වන්නේ "සයිබීරියාවේ නිල් ඇස" යන්නයි.

පැමිණෙන සංචාරකයන් සිට ගිම ක්‍රීඩා කරන සංචාරකයන් දක්වා දහස් ගණන් සංචාරකයන් ගෙන් පිරි යන ගිනි සාතුව විල අවට මෙහෙයේ අතිශය සුන්දර දර්ශන හා මිනිස් හමුවීමය. එහෙත් බයිකාල් විල අවට ප්‍රදේශයට ලියම සාතුවේ බලපෑම සිදුවූ සෑම වසරකම ජුනි 15 සිට අගෝස්තු 15 දක්වා කාලය සංචාරක කර්මාන්තයේ උපරිම තලයේ දියුණුවක් පෙන්නව සමයයි. ගිනි සාතුවටත් වඩා අවට ප්‍රදේශය එකම උත්සවයක් ගන්නේ මේ කාලය තුළය. අගෝස්තු මාසයේ අවසානයත් සමඟ එළැඹෙන මෝසම් වර්ෂාපතනය විල් අවට ප්‍රදේශය හැවරන සුන්දර කරන්නේ සෞම්‍ය දේශගුණයක් ඒ ප්‍රදේශයට කැන්දමකි. මේ කාලයේ සංචාරකයන් වඩාත් අඳි එන්නේ විල් ජලයේ පිහිනීමේ හා ජල ක්‍රීඩා සදහාය. ගොවැම්බර් මාසය අවසාන වෙත්ම ගිනි සාතුව යළි ළඟාමීම අපේල් 15 දක්වා උපරිම තලයකට ගෙන එයි. මේ කාලය තුළ අධික වර්ෂාවත්, අධික ගිනිලත්, ගිනි පතනයත් බයිකාල් විල් ප්‍රදේශය සංචාරකයන් ගෙන් තොර අළුරු ප්‍රදේශයක් බවට පත් කරයි

- බයිකාල් විලේ අති විශේෂත්වයන් හතරකි.
- 1. ලෝකයේ විකාලතම මිරිදිය ජලය සහිත විල
- 2. ලෝකයේ ගැඹුරුම විල
- 3. ලෝකයේ පිරිසිදුම ජලය ඇති විල
- 4. ලෝකයේ පැරණිතම විල

විල අවට මුල්ම පදිංචිකරුවන්

බයිකාල් විල අවට මුල්ම පදිංචිකරුවන් වශයෙන් සැලකෙන්නේ 9 වැනි ශත වර්ෂයේ දී පමණ එහි පැමිණි මොන්ගෝලියානු ජාතිකයන්ය. "එස්කිමෝරෝ" මේ ප්‍රදේශයේ ජීවත් වූ බවට මතයක් පවතී. කෙසේ වෙතත් වර්තමාන බයිකාල් විල අවට වැසියන් මෙම මොන්ගෝලියානු හා එස්කිමෝරෝන්ගෙන් සමඟව පි රැඳෙන එන ජන කොටසක් බවට විශ්වාස කරති. මොහුන්ගේ විශේෂත්වය වන්නේ බුදු දහම මෙහිම කිතුනු දහමද ආගම ලෙස ඇදහීමයි.

මෙම ප්‍රදේශයේ බුදු දහම ව්‍යාප්ත වීමට හේතුවී ඇත්තේ 17 වැනි සියවසේදී ඉන්දියාවේ ජීවත් වූ අනෙකු කැඩුරාජයා විසින් බුදු දහම ව්‍යාප්ත කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එම දූත පිරිසක් සයිබීරියා ප්‍රදේශයටද පැමිණීමයි. රුසියානුවන්ගේ අදහස අනුව ලොව ජීවත් වන කිසියම් පුද්ගලයකු විසින් ජීවිතයේ එකම වරක් හෝ දෙක බලා විදහන යුතු සුන්දරත්වයක් හා සුවඳුඩා බවක් බයිකාල් විල් අවට පිරිසිදු ජලය හා වාතය තුළ ගැබ්වී ඇත. බයිකාල් විල බැබළුගේත් රුසියානුවන්ගේ ආශීර්වාදය හා ප්‍රොටිපෝව ගේතය තුළ ඉහළින්ම රඳවමිනි. ලෝකයේ විකාලත්වය හා ගැඹුරු අතින් ඉහළින්ම පවතින විල් පහතින් දැක්වේ.

පැළෑටි හා ජීවීන්ට තෝතැන්නක්

බයිකාල් විල සමීබන්ධ අතින් පුරාවෘත්ත අනුව මෙම විල අසමාන හැඩයෙන් සුක්තය. ලොව විනාශ මෙහිම පැරැණිම විලද ලෙස සැලකෙන බයිකාල් විල අවට ප්‍රදේශයේ පැළෑටි විශේෂ 1700 ක් පමණ ඇති බවට ගණන් බලා තිබේ. වසර මිලියන 25-30 අතර කාලයක් මේ විල පැරැණි බවට විශ්වාස කෙරේ. බයිකාල් විල අවට හා විල් ජලයේ ජීවත් විශේෂ 1550 ක් පමණ ජීවත් වන අතර බයිකාල් විලේ පවතින පිරිසිදු ජලය මිරිදිය මෙසුන්ට ජීවත් වීමට ඉතාම යහපත් පරිසරයක් සලකා දී ඇත.

මිරිදිය මසුන් බහුලයි

මෙම විල අවට මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය සැර ව්‍යාපාරයකි. සැමගේ මත්ස්‍ය විශේෂ විල තුළ බහුල වීම ඊට හේතුවයි. මේ හැරුණු වූ ආලෝකය විනිවිදිත හටත් මත්ස්‍ය විශේෂයක් බයිකාල් විලේ මීටර් 200-400 ක් අතර ගැඹුරු ජලයේ ජීවත් වේ. ආහාර පිණිස මෙම මසුන්ටද විකාල ඉල්ලුමක් පවතී.

වැන්නිකා වැන්නිකා ව අප්‍රිකාවේ මධ්‍යම ප්‍රදේශ 1147 4823
කැස්පියන් රුසියාව තුර්කිස්ථාන් සීමාව 1025 3363
වොස්ටොක් ඇන්ටාක්ටිකා ඇන්ටාක්ටිකා ප්‍රදේශය 900 2950
නාගර්ණ මාර්ටින් විල ආජන්ටිකා ප්‍රදේශය 836 2742

ගිම ක්‍රීඩාවට පාරාදියක් වූ ලෝක උරුමය යුනෙස්කෝ සංවිධානය විසින් ලෝක උරුමයක් ලෙසින් නම්කර ඇති බයිකාල් විල ආශ්‍රිතව සංචාරක කර්මාන්තයද ඉතාම ඉහළ මට්ටමකින් සිදු කෙරේ. ගිනි සාතුවේදී සංචාරකයන් සඳහා ගිම මත ලියැවී යන හා දුටු මෙවලම් හා වාතක සැපයීමෙන් ලබන ආදායම් ඉහළය. ගිම සැන්තනු පැළඳගෙන ගිම මත ඇවිදීමට